

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

De president van de Algemene Rekenkamer
Postbus 20015
2500 EA, Den Haag

Onze referentie
2025-0000300266

Uw referentie

Datum 8 mei 2025
Betreft Reactie op resultaten VO 2024 BZK (VII)

Geachte heer Duisenberg,

Hartelijk dank voor uw conceptrapport bij het jaarverslag 2024 van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK), hoofdstuk VII van de rijksbegroting. Hierbij ontvangt u mijn reactie op deze resultaten van het Verantwoordingsonderzoek 2024, mede namens de staatssecretaris van Digitalisering en Koninkrijksrelaties. Omdat u in dit rapport ook ingaat op onderwerpen op het domein van volkshuisvesting en ruimtelijke ordening, dat vanaf 2025 een eigen ministerie is, reageer ik waar het die onderwerpen aangaat ook mede namens de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO).

Met belangstelling heb ik kennisgenomen van uw bevindingen. Allereerst zal ik samenvattend reageren op uw conclusies. Vervolgens ga ik uitvoerig in op de uitkomsten van uw onderzoek naar de beleidsresultaten. Tot slot ga ik dieper in op uw aanbevelingen ten aanzien van de bedrijfsvoering.

Uw conclusies

- 1. De minister weet niet of er in 2030 genoeg woningen voor ouderen zijn gebouwd*

De ministers van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO), Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) en ik delen de urgentie en het maatschappelijk belang van de bouwopgave voor ouderen die u schetst. Ik hecht eraan te benadrukken dat er bij de start van het programma eind 2022 om invulling te geven aan die bouwopgave, nauwelijks beleid, financiële instrumenten of monitoring waren op het gebied van bouwen voor de doelgroep ouderen. Ik ben blij met uw conclusie dat ik, samen met de ministers van VRO en VWS, inzet op het stimuleren van de bouw van woningen voor ouderen, vanuit heldere doelstellingen en bijpassende acties. U concludeert daarnaast echter ook dat het niet aannemelijk is dat de doelen behaald gaan worden. Ik deel dat we een grote uitdaging hebben bij het bouwen van voldoende woningen in zijn algemeenheid. Mede daarom hebben we op de woontop (van 11 december 2024) afspraken gemaakt met veel partijen over extra inzet op het realiseren van voldoende woningen, inclusief woningen voor ouderen. Gezien het maatschappelijk belang van dit vraagstuk blijf ik mij er met mijn collega's, medeoverheden en andere partijen onverminderd voor inzetten. Uw aanbevelingen neem ik daarbij ter harte.

Datum

Onze referentie
2025-0000300266

2. (Sturings)informatie van de renovatie van het Binnenhof niet adequaat

Ik onderschrijf uw beeld dat de renovatie van het Binnenhof een bijzonder complex programma is. Alhoewel de renovatie niet door de Tweede Kamer is aangemerkt als groot project, wordt wel op vrijwel alle punten gerapporteerd over het programma conform de Regeling Grote Projecten. In de afgelopen jaren is de informatievoorziening en daarmee ook de kwaliteit van de (sturings)informatie ten behoeve van de Tweede Kamer steeds verder verbeterd. Uiteraard ga ik met de Tweede Kamer in gesprek over eventuele nadere behoeften rondom de volgende voortgangsrapportages. Het renovatieprogramma bevindt zich nu in de uitvoeringsfase. Het Rijksvastgoedbedrijf spant zich in om, samen met de gebruikers, de renovatie volgens vastgestelde ontwerpen uit te voeren en wijzigingen in principe niet toe te staan.

3. Bedrijfsvoering: beheer verbeterd

In de afgelopen jaren heb ik gestuurd op structureel veel aandacht voor het opheffen van geconstateerde tekortkomingen op de bedrijfsvoering. Met genoegen heb ik kennis genomen dat het aantal onvolkomenheden bij BZK is teruggebracht tot 1. Voor de volledigheid wil ik u melden dat in het kader van de overgang van de taken en verantwoordelijkheden van de hersteloperatie Groningen naar BZK, een onvolkomenheid aan de minister van Economische Zaken (EZ) is toegekend voor het inkoopbeheer Nationaal Coördinator Groningen (NCG). Ik zal mij maximaal inspannen om ook deze nieuwe onvolkomenheid zo snel als mogelijk op te lossen. Ik wil daarnaast in 2025 meer gaan inzetten op het voorkomen van tekortkomingen in de bedrijfsvoering via risicobeheersing.

4. Bedrijfsvoering: coördinerende rol blijft aandacht vragen

Als minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heb ik een stelselverantwoordelijkheid voor het functioneren van het Rijk als organisatie en voor de rijksbrede bedrijfsvoering¹. Deze stelselverantwoordelijkheid ziet ook toe op bestending van het Rijk als organisatie, rakend aan de ambities van het kabinet uit het regeerprogramma (Hoofdstuk 7, Goed Bestuur). Vanuit de coördinerende, beleid- en stelselverantwoordelijkheid werk ik bijvoorbeeld aan voorstellen voor meer generieke voorzieningen, zodat effectiever en efficiënter interdepartementaal samengewerkt kan worden. Voorbeelden hiervan op het gebied van IT en inkoop vindt u verderop in deze brief.

Ter bevordering van de beleidskwaliteit van de organisatie en bedrijfsvoering van het Rijk brengen we consequenties van nieuwe of wijzigend beleid in kaart op grond van het Beleidskompas. Bedrijfsvoeringsbeleid heeft onder andere betrekking op kantoorhuisvesting, arbeidsvoorwaarden, Rijksinkoop en informatiehuishouding. Op grond van artikel 2 van het Coördinatiebesluit kan ik (of de staatssecretaris Digitalisering en Koninkrijksrelaties, waar het zijn portefeuille betreft), na overleg met de andere ministers die het mede aangaat, kaders vaststellen ter bevordering van de eenheid, de kwaliteit of de efficiëntie van de bedrijfsvoering en de informatiesystemen van de ministeries. We verbeteren de sturing en de regie door aandacht voor het sluiten van de

¹ Bevoegdheden ontleent uit: Coördinatiebesluit Organisatie, Bedrijfsvoering en Informatiesystemen Rijk, 1-1-2020, [wetten.nl - Regeling - Coördinatiebesluit organisatie, bedrijfsvoering en informatiesystemen rijksdienst - BWBR0029514](https://wetten.nl/-Regeling-Coördinatiebesluit%20organisatie,%20bedrijfsvoering%20en%20informatiesystemen%20rijksdienst-BWBR0029514)

Datum

Onze referentie
2025-0000300266

beleidscyclus door naleving te monitoren en indien nodig betrokkenen aan te spreken op naleving.

Daar waar het gaat om mijn coördinerende rol ten aanzien van voorschriften die gelden voor provincies en gemeenten, licht ik graag het volgende toe. Met de verankering van de rechtmatigheidsverantwoording in de regelgeving worden meer en betere handvatten geboden aan gemeenteraden en provinciale staten, voor de beoordeling van onrechtmatigheden. Ook om toekomstige onrechtmatigheden te voorkomen, door het treffen van adequate beheersmaatregelen. Tevens geeft dit mij bij de uitoefening van mijn coördinerende bevoegdheden meer zicht op onrechtmatigheden die zich voordoen bij decentrale overheden, bijvoorbeeld als het gaat om begrotingsonrechtmatigheden of misbruik en oneigenlijk gebruik.

Beleidsresultaten

Woningen voor ouderen

Ik ben blij dat u onze inzet voor de woon- en bouwopgave voor ouderen van de afgelopen jaren erkent en ook ziet dat dit een vraagstuk is dat we samen met medeoverheden, partijen uit de woon-, bouw- en zorgsector en ouderen zelf moeten oppakken. Ik heb met interesse kennis genomen van uw bevindingen. Aangezien ik mij voor deze opgave samen met de minister van Volksgezondheid Welzijn en Sport (VWS) inzet, is deze reactie ook met haar afgestemd. Er is sinds eind 2022 veel geïnvesteerd in het samenbrengen van de domeinen van wonen en zorg, het stellen van heldere doelen, het in kaart brengen van de bouwopgave, het financieren van een deel van die opgave en het opzetten van monitoring. Aanvullend wordt nu ook onderzoek verricht naar de behoefte, arbeidsmarkteffecten en kosten van de herintroductie van het verzorgingshuis. Ik reageer graag op uw bevindingen en aanbevelingen.

Planning woondealafspraken

Bij het afsluiten van de woondeals in 2022 en 2023 werd in de woondeals opgenomen dat er aanvullende afspraken nodig zijn voor de bouwopgave voor ouderen. Belangrijke factoren hierbij waren het definiëren van de woningtypen die geschikt zijn voor ouderen en het toevoegen van de zorgsector aan de gesprekken over dit deel van de bouwopgave. Zoals u terecht stelt is de planning van die uitwerking in de loop van de tijd verschoven. In plaats van vast te houden aan de oorspronkelijke planning, is door mijn voorganger de keuze gemaakt voor een ordelijk en gedragen proces dat geresulteerd heeft in robuuste nationale, regionale en lokale netwerken op het gebied van wonen en zorg die verantwoordelijkheid voelen voor het werken aan de bouwopgave voor ouderen.

Tussentijdse doelstellingen

Vanaf de start van het werken aan de woon- en bouwopgave voor ouderen wordt gewerkt vanuit het perspectief van de totaalopgave voor woningbouw tot en met 2030. Inzicht in deze totaalopgave is heel belangrijk geweest om nationaal, regionaal en lokaal het gesprek en afspraakvorming over de woon- en bouwopgave voor ouderen op gang te brengen. Ik ben het met u eens dat het stellen van tussentijdse doelstellingen een goede toevoeging zou zijn om beter zicht te houden op de haalbaarheid van de opgave. Deze aanbeveling past goed

Datum

Onze referentie
2025-0000300266

bij de kabinetsinzet om te gaan sturen op de realisatie van in totaal 100.000 woningen per jaar, zoals in het regeerprogramma aangegeven. Uitgangspunt daarbij voor mij is wel dat we uitgaan van de afspraken die op lokaal niveau zijn gemaakt en dat de lokale partijen de tijd en ruimte krijgen om te werken aan een robuuste planning om aan hun opgave aan ouderenhuisvesting te voldoen. U adviseert ook om naast het delen van inzicht in het verloop van de verschillende acties, meer inzicht te geven in knelpunten en uitdagingen die het behalen van resultaten in de weg staan. Ik vind dit een goed advies en zal hier in voortgangsrapportages aandacht aan besteden.

Zicht op planvorming en realisaties

U geeft aan dat ik nog geen volledig zicht heb op de plannen en realisatie van woningen voor ouderen. Zoals u in uw rapport aangeeft, bestonden de woningtypen voor ouderen niet in de bestaande monitoringsinstrumenten die gebruikt werden in de woningbouw. Er was geen overkoepelende, landsdekkende databron die we kunnen gebruiken om de gehele opgave in één oogopslag te monitoren. Gemeenten, corporaties en ontwikkelaars kenden de begrippen nultredenwoningen, geclusterde woningen en zorggeschikte woningen niet en deze begrippen stonden niet in hun registratiesystemen. Om een betrouwbare monitoring op te zetten is tijd nodig. Daarom kiezen we voor verschillende monitoringsroutes die gezamenlijk zicht bieden. Zoals u zelf ook constateert zouden we hiermee zicht krijgen op realisaties van alle woningtypen en ook op de personen die in deze woningen wonen (op een manier die de privacy waarborgt). Hoe deze databronnen zich tot elkaar verhouden met het oog op mogelijke overlap van de data, is ook onderdeel van het monitoringssysteem.

Ik ben blij dat u de ontwikkeling die hierin is gemaakt erkent en heb er alle vertrouwen in dat deze monitoringsroutes voldoende sturingsinformatie opleveren om samen met provincies en gemeenten zicht te houden op de voortgang van de opgave en bij te sturen waar nodig.

Kansen in bestaande voorraad

Ik ben het met u eens dat er voor de woon- en bouwopgave voor ouderen grote kansen liggen in de bestaande woningvoorraad. Daarbij kunt u denken aan het verbouwen van een bestaande flat naar een geclusterde woonvorm voor ouderen, bijvoorbeeld door een ontmoetingsruimte toe te voegen en de drempels weg te halen. Ik ben het echter niet met u eens dat hier nog weinig aandacht voor is. In de subsidieregelingen voor ontmoetingsruimten en zorggeschikte woningen bestaat nu al de mogelijkheid om een subsidie aan te vragen voor (verbouw van) bestaande bouw². Daarnaast heb ik met provincies en gemeenten afgesproken dat de opgave die zij zich hebben gesteld ook in de bestaande voorraad ingevuld kan worden. Ik zie ook diverse mooie voorbeelden in het land waar dit al gebeurt, zoals de Thuisplusflats in Rotterdam, de LangLevenThuis-flats in Amsterdam en Liv-Inn in Hilversum. Platform31 heeft onlangs een factsheet 'Wonen met een plus in de bestaande bouw' gepubliceerd om ook andere gemeenten, corporaties en ontwikkelaars op weg te helpen. U constateert terecht dat deze ontwikkelingen niet met alle monitoringsinstrumenten te volgen zijn. De uitvraag voor

² [Stimuleringsregeling Zorggeschikte Woningen \(SZGW\) | RVO.nl](#); [Stimuleringsregeling Ontmoetingsruimten Ouderen \(SOO\) | RVO](#)

Datum

Onze referentie
2025-0000300266

(prospectische- en verantwoording) monitor voor de corporatiesector (Dvi-Dpi) van corporaties (waarvan ik de resultaten in het najaar van 2025 verwacht) bevat wel vragen over ontwikkelingen van geclusterde en zorggeschikte woningen voor ouderen in de bestaande voorraad. Ik verwacht dat vooral corporaties van de mogelijkheden in de bestaande voorraad gebruik maken, waardoor we op korte termijn zicht zullen hebben op een belangrijk deel van de ontwikkelingen in de bestaande voorraad. Daarnaast worden er momenteel meerdere onderzoeken uitgevoerd door partijen als TNO en het CBS waarbij de bestaande voorraad en het gebruik hiervan wordt meegenomen. Tot slot bespreek ik momenteel met enkele provincies en gemeenten de manier waarop we breder zicht zouden kunnen krijgen op de ontwikkelingen in de bestaande voorraad. Daarbij is het belangrijk een balans te zoeken tussen de wens om volledig zicht te hebben en de administratieve last voor alle partijen zo laag mogelijk te houden.

(Sturings)informatie van de renovatie van het Binnenhof niet adequaat

U doet een aantal aanbevelingen aan de Tweede Kamer over het renovatieprogramma voor het Binnenhof. Daar ga ik namens de verantwoordelijk minister van VRO graag op in. Allereerst onderschrijf ik het beeld dat u weergeeft dat dit een bijzonder complex programma is.

Uw eerste aanbeveling betreft het aanwijzen van het programma renovatie Binnenhof als een groot project, conform de regeling grote projecten. De afgelopen jaren zijn belangrijke stappen gezet om de informatievoorziening aan de Kamer te optimaliseren. U benoemt dat in de begrotingen van het ministerie van BZK de budgetten voor de renovatie niet direct terug te vinden zijn vanwege de begrotingsopzet. Om die reden licht ik de financiële informatie over de renovatie toe aan de Tweede Kamer in halfjaarlijkse voortgangsrapportages. Dit zorgt voor een vaste timing en structuur in dit complexe programma. De afgelopen jaren zijn de brieven en rapportages aan de Kamer, en daarmee ook de kwaliteit van de (sturings)informatie, steeds weer verbeterd. Alhoewel de renovatie niet door de Tweede Kamer is aangemerkt als groot project, wordt wel op vrijwel alle punten gerapporteerd over het programma conform de Regeling Grote Projecten. Zo is een uitvoerige risicorapportage opgenomen. Deze risicorapportage zal, conform de wens van de Tweede Kamer, nog verder worden uitgebreid vanaf de 13de voortgangsrapportage. Uiteraard ga ik met de Tweede Kamer in gesprek over eventuele nadere behoeften rondom de volgende rapportages.

In uw tweede aanbeveling adviseert u verzoeken om goedkeuring van budgetten te laten voorzien van volledige projectspecificaties, budgetramingen en risicoanalyses bij projecten. Voor de renovatie van het Binnenhof zijn de definitieve ontwerpen vrijwel allemaal vastgesteld en is de uitvoering begonnen. Ik constateer daarbij dat er gedurende een project binnen dit programma vaak veel verandert. Dat maakt dat eventuele van tevoren gemaakte projectspecificaties soms bijgesteld moeten worden, wat vervolgens een effect heeft op de kostenraming. Voor andere vastgoedprojecten geldt ook het uitgangspunt dat definitieve ontwerpen worden vastgesteld voordat het budget definitief wordt bepaald. Daarbij constateer ik dat het voor (meer gestandaardiseerde) nieuwbouw en verbouw projecten beter mogelijk is om vroegtijdig tot specificaties te komen, risico's te bepalen en daarmee met meer

Datum

Onze referentie
2025-0000300266

betrouwbare kosteninschattingen te komen voor budgetvaststelling. Voor complexe renovaties en restauraties, zoals renovatie Binnenhof, is echter meer onderzoek nodig naar de staat van de gebouwen. Onder meer om een goede uitwerking van de ontwerpen te kunnen maken. In dergelijke complexe projecten is steeds meer te zien dat wordt gewerkt met 2-fasen contracten, waar eerst de bouwers met de opdrachtgevers onderzoeken, ontwerpen en risico's analyseren voordat in een tweede fase de verwachte contractprijzen worden bepaald. Uw aanbeveling sluit daarmee aan bij een proces voor (meer gestandaardiseerde) projecten voor nieuwbouw en verbouw. Echter, bij complexe renovaties en restauraties is dit lastiger. Dit neemt niet weg dat er vaak een grote behoefte is om zicht te hebben op de kosten voordat een project wordt gestart.

De derde aanbeveling die u noemt in het rapport betreft de rol van de Tweede Kamer als gebruiker van het Binnenhof. Het renovatieprogramma van het Binnenhof doorloopt verschillende fasen. Waar het bij het concreet maken van programma's van eisen en het uitwerken van de ontwerpen op momenten noodzakelijk was om wijzigingen door te voeren, is het voorkomen van wijzigingen in de uitvoeringsfase het uitgangspunt. Het Rijksvastgoedbedrijf spant zich in om, samen met de gebruikers, de renovatie volgens vastgestelde ontwerpen uit te voeren en wijzigingen in principe niet toe te staan.

Beleidsevaluaties

Ik erken het belang van de Strategische Evaluatie Agenda (SEA) om het beleid te evalueren op doeltreffendheid en doelmatigheid en daarmee verantwoording af te leggen over de uitgaven op de begroting. Daarnaast levert de SEA ook een belangrijke bijdrage aan het zijn van een lerende overheid. Beleid kan verbeteren als we goed weten wat de achterliggende problemen zijn, in welke richting de oplossing ligt en hoe we daar met passende beleidsinzet op kunnen handelen. Evaluaties bevorderen onze kennis hierover en dragen bij aan continu verbeteren. Vanaf 2025 wil ik meer inzicht geven in de opvolging van aanbevelingen uit afgeronde periodieke rapportages, conform kabinetsbesluit in kamerstuk 31865, nr. 267. Hierover ontvangt de Tweede Kamer rond Verantwoordingsdag 2025 van mij een Kamerbrief. Ook zal ik vanaf de ontwerpbegroting 2026 duidelijker maken welk deel van de begroting de in de SEA opgenomen evaluaties afdekt.

Terugblik Informatiepunten Digitale Overheid

De staatssecretaris van Digitalisering en Koninkrijksrelaties werkt aan een beleidsvisie die gaat over fysieke, publieke dienstverlening die voor mensen logisch en dichtbij voelt. De visie beschrijft ook de positionering van laagdrempelige en empathische ondersteuning, zoals geboden door IDO-dienstverlening en hoe deze zich verhoudt tot andere overheidsbrede dienstverlening. Voor de totstandkoming van de beleidsvisie is uitgebreid onderzoek gedaan naar de exploitatie en de bezoekersbeleving van het IDO, maar ook naar de behoeften van mensen in het contact met de overheid, waaronder die van moeilijk bereikbare burgers. Belangrijk is dat dienstverlening en ondersteuning wordt aangeboden op plekken die voor mensen logisch en dichtbij voelen.

Gemeenten hebben in deze visie een regierol. Zij hebben zicht op de behoeften van hun inwoners en kennen de formele en informele lokale netwerken die

Datum

Onze referentie
2025-0000300266

mensen kunnen helpen en vaak al weten te bereiken. Gemeenten kunnen deze beter aan elkaar verbinden én aan overheidsbrede dienstverlening. Het is daarom aan gemeenten om met hun kennis van de lokale context te bepalen waar lokaal welke vorm van laagdrempelige en empathische ondersteuning, zoals geboden door IDO-dienstverlening, het meest passend is.

De staatssecretaris heeft toegezegd om vóór de zomer van 2025 de Kamer te informeren over zijn beleidsvisie en de positionering van de IDO's daarin.

Terugblik Regio Deals

In de terugblik staat u stil bij uw eerdere bevinding dat het onduidelijk is of Regio Deal-middelen in kwetsbare regio's landen. Ik wil daarbij graag benadrukken dat Regio Deals bedoeld zijn voor alle regio's. Bij de selectie van de Regio Deals hebben kwetsbare regio's prioriteit binnen de afweging in zijn geheel. U schrijft ook dat het van belang is om zicht te hebben op de effecten van de inzet van Regio Deal middelen. Dat belang onderschrijf ik absoluut. Ik volg de voortgang van alle Regio Deals, via onder andere de jaarlijkse voortgangsrapportages die regio's opstellen (en waarvan een samenvatting met de Tweede Kamer wordt gedeeld).³ Daarin maken regio's concreet hoe zij met Regio Deal middelen maatschappelijke opgaven hebben aangepakt. Ook stimuleer ik regio's om een 'lerende aanpak' te hanteren. Veel regio's voeren daarom tussentijdse- en eindevaluaties uit. Op basis daarvan stellen zij hun aanpak tussentijds bij om maximaal bij te dragen aan de kwaliteit van wonen, werken en leven in hun regio. Ook komen daaruit lessen voort voor andere gebiedsgerichte nationale programma's en voor de doorontwikkeling van de Regio Deals zoals dit kabinet beoogt.

Terugblik duurzaamheidsrapportage Rijk

Ik erken dat betrouwbare en goede rapportages, op basis van kwalitatieve data, nodig zijn om te rapporteren over onze duurzaamheidsdoelstellingen. Het verzamelen van data om te kunnen monitoren is, zoals u ook constateert, arbeidsintensief. In 2024 zijn er verschillende stappen gezet om dit te vereenvoudigen.

Ik zet mij in om de kwaliteit en betrouwbaarheid van de CO2-cijfers te verbeteren. Onder andere door toe te werken naar geautomatiseerde dataleveringen en het vastleggen van rijksbrede definitieve rekenregels voor monitoring en rapportages.

Bedrijfsvoering

Ontwikkelingen in de bedrijfsvoering

Coördinerende rol

Als minister van BZK heb ik een stelselverantwoordelijkheid voor het functioneren van het Rijk als organisatie en voor de rijksbrede bedrijfsvoering⁴. Deze stelselverantwoordelijkheid ziet ook toe op het toekomstbestendig maken van de Rijksdienst. Onderdeel daarvan is de doorontwikkeling van de rijksbrede bedrijfsvoering dat het dagelijkse werk van rijksambtenaren faciliteert.

³ [Voortgangsrapportage Regio Deals 2023](#).

⁴ Bevoegdheden ontleent uit: Coördinatiebesluit Organisatie, Bedrijfsvoering en Informatiesystemen Rijk, 1-1-2020, [wetten.nl - Regeling - Coördinatiebesluit organisatie, bedrijfsvoering en informatiesystemen rijksdienst - BWBR0029514](#)

Datum

Onze referentie
2025-0000300266

Hiertoe werk ik toe naar meer generieke voorzieningen, zodat effectiever en efficiënter interdepartementaal samengewerkt kan worden.

Voorbeelden hiervan zijn:

- Een systeem voor de uitwisseling van hoog gerubriceerde informatie;
- Eén mailextensie voor alle rijksambtenaren;
- Breder toegang tot rijksgebouwen met de rijks spas;
- Eén rijksbreed videobelsysteem;
- Een interdepartementaal functionerend documentmanagementsysteem.

Daarnaast werk ik aan het realiseren van een efficiënter gebruik van de kantoren, en een effectiever en minder bureaucratisch inkoopstelsel van het Rijk.

Op basis van artikel 44 en 45 Grondwet is iedere minister (met portefeuille) verantwoordelijk voor diens eigen ministerie en zijn de ministers onderling gelijkwaardig. Ik heb daarbij een coördinerende rol ten aanzien van de rijksdienst, zoals hiervoor benoemd. Deze omvat naast het stellen van kaders ook het monitoren van de naleving en vervolgens het indien nodig aanspreken van mijn collega's op het naleven van de kaders. Hiermee wordt de plan-do-check-act-cyclus gesloten. Dit sluiten van de beleidscyclus van de kaders voor de bedrijfsvoering heeft de aandacht van de staatssecretaris Digitalisering en Koninkrijksrelaties en mijzelf.

Onvolkomenheden (inclusief opgeloste)

- Rijksbrede kwaliteitsbewaking IT-beheer stap dichterbij
Met betrekking tot de onvolkomenheid Rijksbreed IT-beheer is in 2024 hard gewerkt aan het vaststellen van het benodigde kader. Ik ben blij met uw erkenning van deze belangrijke stap. Tegelijkertijd wijst u mij op het invullen van mijn rol om erop toe te zien dat het kader wordt nageleefd. Daarop worden in 2025 de nodige stappen gezet. Dit behelst onder andere de inrichting van een bestendige plan-do-check-act-cyclus.
- Inkoopbeheer SSC-ICT inhuur externen: onvolkomenheid opgelost
Dank voor uw bevestiging dat de door SSC-ICT genomen maatregelen op het gebied van inkoop en inhuur onrechtmatigheden voorkomen en leveranciers duidelijkheid geven. Daarmee wordt de eerder geconstateerde onvolkomenheid als opgelost beschouwd. Uiteraard houdt SSC-ICT aandacht voor het proces van inkoop en inhuur.

Belangrijkste risico's en aandachtspunten in de bedrijfsvoering

Onduidelijkheid in de regelgeving

In uw onderzoek constateert u dat de uitwerking van het begrip rechtmatigheid in de regelgeving voor (de verantwoording en controle van) decentrale overheden afwijkt van de uitwerking van het begrip rechtmatigheid bij de Rijksoverheid. U geeft aan dat daardoor onduidelijkheid ontstaat bij decentrale overheden.

Mijn beeld is dat de regelgeving voor verantwoording en controle van decentrale overheden aansluit op die voor het Rijk, maar anders is geformuleerd. De definities bevatten geen wezenlijke verschillen en zorgen in mijn ogen niet voor onduidelijkheid bij decentrale overheden. Zo is een begroting van een provincie of een gemeente geen wet in formele zin, terwijl deze ten aanzien van de

Datum

Onze referentie
2025-0000300266

beoordeling van de rechtmatigheid een vergelijkbare functie vervult als een begrotingswet op nationaal niveau. Daarnaast wordt in de definitie die in het Besluit begroting en verantwoording (BBV) en Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) wordt gehanteerd, specifiek verwezen naar provinciale of gemeentelijke verordeningen, die in de Rijksbegrotingsvoorschriften vanzelfsprekend niet genoemd worden. Op basis van de hierboven genoemde redenen zie ik geen aanleiding om de regelgeving aan te passen.

Daar waar het gaat om mijn coördinerende rol ten aanzien van voorschriften die gelden voor provincies en gemeenten, licht ik graag het volgende toe. Met de verankering van de rechtmatigheidsverantwoording in de regelgeving worden meer en betere handvatten geboden aan gemeenteraden en provinciale staten, voor de beoordeling van onrechtmatigheden. Ook om toekomstige onrechtmatigheden te voorkomen, door het treffen van adequate beheersmaatregelen. Tevens geeft dit mij bij de uitoefening van mijn coördinerende bevoegdheden meer zicht op onrechtmatigheden die zich voordoen bij decentrale overheden, bijvoorbeeld als het gaat om begrotingsonrechtmatigheden of misbruik en oneigenlijk gebruik.

Sturing op inhuur bij Logius en SSC-ICT

Logius en SSC-ICT zullen zich blijven inspannen om externe inhuur te beperken. Zoals ook in het verleden het geval was, worden jaarlijks met Logius en SSC-ICT over deze inspanning afspraken gemaakt en zal dit via de planning en control cyclus worden gemonitord. Wanneer daar aanleiding toe is, wordt er ook in de bestuurlijke overleggen en de overleggen tussen de Eigenaar en het agentschap bijgestuurd. Recent is de sturing op externe inhuur voor beide organisaties geïntensiveerd. De reden dat Logius en SSC-ICT niet onder de Roemernorm uitkomen, wordt onder andere veroorzaakt doordat beide agentschappen IT-intensief zijn.

In 2024 heeft mijn ministerie ingezet op de aanpak van schijnzelfstandigheid. Voor meer grip op de externe inhuur wordt voor mijn ministerie en het ministerie van VRO nu een gezamenlijke aanpak voorbereid om de inhuur terug te brengen.

Rijksbreed inkopen

Voor inkoopbeheer verwijst u naar de terugkerende rapportage over het niet naleven van wet- en regelgeving bij aanbesteden en inkopen, iets dat grotendeels kan worden voorkomen door het inkoopbeheer op orde te hebben. U geeft terecht aan dat voor bedrijfsvoering (en dus ook voor inkoop) mijn bevoegdheden niet zo expliciet zijn geregeld als bijvoorbeeld bij de minister van Financiën voor het financieel beheer. Ik waardeer het dat u mijn inspanningen herkent in de sturing op doelmatigheid van inkopen en maatschappelijke impact. En de verbeteracties rondom grensbedragen, het tegengaan van regeldruk en de actualisatie van de rijksinkoopstrategie.

U roept op om deze en vergelijkbare acties te versnellen en daarnaast ook meer uniformiteit in de inrichting van het inkoopstelsel te realiseren. Binnen de gegeven mogelijkheden van mijn mandaat zet ik hier op in. Wat hierbij een stimulans is, is het Gateway onderzoek dat ik begin 2025 heb laten uitvoeren naar het

Datum

Onze referentie
2025-0000300266

functioneren van het Rijksinkoopstelsel, alsook het onderzoek naar categoriemanagement dat door de ADR wordt uitgevoerd. Het Gateway onderzoek geeft aanleiding om samen met de departementen het gesprek aan te gaan over de rol van BZK, die van de departementen zelf, de wijze van samenwerking en de wijze waarop wordt ingekocht over de grenzen van departementen heen. Hoewel het Rijksinkoopstelsel een eigen dynamiek kent, zal ik waar nodig met mijn collega van Financiën in gesprek gaan.

Tot slot wil ik toevoegen dat ik werk aan het versterken van de Rijksbrede inkooparchitectuur. Hierdoor wordt het voor de departementen meer helder en inzichtelijk aan welke kaders inkoopssystemen moeten voldoen. In 2025 wordt deze architectuur vastgesteld, waarna dit geldt als verplicht kader voor het Rijksinkoopstelsel. De architectuur beschrijft onder andere de standaarden, koppelpunten met leveranciers, verplichte voorzieningen en data-uitwisseling waar departementen aan moeten voldoen.

Gemeentefonds (B) en Provinciefonds (C)

Mede namens de staatssecretaris van Financiën reageer ik graag op uw bevindingen uit het onderzoek ten aanzien van het Gemeentefonds en het Provinciefonds. Tot ons genoegen oordeelt u positief over de financiële verantwoordingsinformatie van het Gemeentefonds en Provinciefonds. U concludeert dat de bedrijfsvoerings-informatie betrouwbaar tot stand is gekomen en niet strijdig is met de financiële verantwoordingsinformatie. Gelet op uw positieve oordeel, zien wij geen aanleiding voor een nadere reactie.

Tot slot

Ik dank u voor uw uitvoerige rapport over het Verantwoordingsonderzoek 2024. Ik waardeer onze goede samenwerking waarbij u op positief kritische wijze mijn departement beoordeelt. Het beeld dat u schetst laat een positieve trend zien voor wat betreft mijn bedrijfsvoering en benadrukt nogmaals dat wij oog moeten hebben voor de meetbaarheid en de maatschappelijke effecten van ons beleid.

Hoogachtend,
De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

J.J.M. Uitermark